

ΤΣΟΥΤΣΟΥΡΟΣ

Το φαράγγι της Ειλεΐθειας

Κείμενο: ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Εκπαιδευτής - Οδηγός canyoning CAF-EFC-ΣΟΕ.

Τσούτσουρος είναι παραθαλάσσιο χωριό της επαρχίας Μονοφα-
 τίου που ανήκει στο κοινοτικό διαμέρισμα Καστελλιανών του Δή-
 μου Αρκαλοχωρίου. Απέχει 68 χιλιόμετρα από το Ηράκλειο και κατοικείται
 από 100 περίπου μόνιμους κατοίκους κατά τους χειμερινούς μήνες ενώ κα-
 τ'α τους καλοκαιρινούς πολλαπλασιάζονται κατά πολύ λόγω της παραθα-
 λάσσιας θέσης του. Ο Τσούτσουρος είναι το επίγειο του Δήμου Αρκαλοχω-
 ρίου στη νότια παραλία του Νομού Ηρακλείου, το Λιβυκό πέλαγος. Γραφικό
 και πανέμορφο ψαροχώρι σήμερα με σημαντική τουριστική υποδομή και
 υπέροχη θάλασσα. Τόπος ιδανικός για καλοκαιρινές διακοπές και με κάθε
 προοπτική για τη λειτουργία του ως τουριστικού θέρετρου για όλη τη διάρ-
 κεια του χρόνου. Η θάλασσα έχει ιδιαίτερη πυκνότητα σε αλάτι και σε ιώ-
 διο, στοιχεία συνδυαζόμενα με την καθαρότητά της συνθέτουν ισχυρή πρό-
 κληση για θερινές διακοπές. Δεν έχει όμως μόνο το παραθαλάσσιο χωριό
 ομορφιές. Ολόκληρη η γύρω περιοχή διαθέτει μαγευτική φύση και δίνει
 την ευκαιρία για μικρές ή μεγάλες εκδρομές είτε στην καρδιά των βουνών
 (Αστερούσια) είτε μέσα από τα ποτάμια και τους χείμαρρους, είτε στις κο-
 ρυφές μέσα από μονοπάτια, είτε στα φαράγγια που υπάρχουν εκεί γύρω
 και αγκαλιάζουν το χωριό. Στο έδαφος της γραφικής παραλίας και στην ευ-
 ρύτερη περιοχή του οικισμού βρίσκονταν άλλοτε χτισμένη η αρχαία και
 ισχυρή πολιτεία «Ινάτος». Στην Ινάτο, βρισκόταν και ο τόπος λατρείας της
 θεάς των τοκετών «Ειλείθειας». Στο ιερό λατρευτικό σπήλαιο της θεότη-
 τας αποκαλύφθηκε πλήθος αρχαιολογικών ευρημάτων, πλακιδίων, ειδω-
 λίων (Νιοβιδών), αναθηματικών αντικειμένων κ.α. μερικά εκ των οποίων φυ-
 λάσσονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου. Η περιοχή σήμερα ζει με
 την έντονη παρουσία των μύθων και των λαϊκών διηγήσεων. Το σπήλαιο
 αυτό σύμφωνα με πληροφορίες των κατοίκων, βρίσκεται ακριβώς στην έξο-
 δο του φαραγγιού που θα περιγράψω παρακάτω.

**Εικόνα από το φαράγγι
 λίγο πριν συναντήσετε το πρώτο ραπέλ.**

**Το φαράγγι όπως φαίνεται από την παραλία.
 Δεξιά στο τέλος του βρίσκεται και το σπήλαιο.**

**Από την κορυφή κινείστε πάνω σε έναν χωματόδρομο
 και μετά παράλληλα με την περίφραξη κατεβαίνετε
 προς το φαράγγι.**

Rescue 3 International
 ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
 ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΣΩΣΤΕΥΣΗΣ

**Παρέχεται πιστοποιητικό από την
 Rescue 3 International**

Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ, αντιπρόσωπος της Rescue 3 International, του μεγαλύτερου διεθνούς εκπαιδευτικού οργανισμού διάσωσης, πραγματοποιεί σχολές για αντιμετώπιση καταστάσεων σε άγρια νερά, πλημμυρες, χειμάρρους κ.α. Απευθύνονται σε:

- Πυροσβεστική Υπηρεσία
- Ομάδες διάσωσης
- Ελληνική Αστυνομία
- Ελληνικό Στρατό
- Ναυαγοσωστές
- Οδηγούς Rafting
- Εκπαιδευτές Kayak
- Συνοδούς καταβάσεων

Υπεύθυνος: Γιάννης Χαλίβας | <http://www.rescue3.gr> & giannis@rescue3.gr
 τηλ. 6944 656079 | Μεταβολή - Rescue3 ηλ. Τ.Θ 72541 - 164 10 Αθήνα

**Επάνω και δεξιά.
Εικόνες από διάφορα ραπέλ.**

Για πρώτη φορά αναφέρεται με το σημερινό του όνομα το χωριό με 8 κατοίκους στην ελληνική απογραφή του 1940. Μέχρι τότε ο όρμος του Τσουτσούρου που τα χωράφια του ανήκαν σε ιδιοκτήτες κυρίως από τον Άγιο Βασίλειο της Βιάννου κατοικούνταν μόνο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες όπου έρχονταν οι αγρότες να θερίσουν τα δημητριακά που έσπερναν κάθε Φθινόπωρο. Έτσι κατά το μεγαλύτερο μέρος του χρόνου η περιοχή ήταν έρημη και μόνο κάποιιοι ψαράδες που έρχονταν τα δίχτυα τους στα ανοιχτά έβγαιναν στο γιαλό πότε - πότε, καθώς διηγούνται οι γεροντότεροι του οικισμού.

Το όνομα Τσουτσούρος πιθανόν να μην συνδέεται με αυτήν την πληροφορία. Σύμφωνα με πληροφορίες της τοπικής κοινωνίας το όνομα του χωριού είναι ηχοποίητο. Προήλθε από τη λέξη «σούσουρο» ή «Σούσουρος». Στην πρώτη περίπτωση οι κάτοικοι εξηγούν ότι ο χειμάρρος στα δυτικά σύνορα του χωριού κατά το χειμώνα δημιουργεί έναν φοβερό «σούσουρο», δηλαδή θόρυβο από τα νερά που κατε-

βαίνουν ορμητικά από τα βουνά στη θάλασσα. Στην άλλη περίπτωση η ονομασία του χωριού προέρχεται από την ονομασία του ποταμού που ονομαζόταν «Σούσουρος που στα «ξένα» - όπως λένε οι κάτοικοι - γράφεται «Susuros» και διαβάζεται Ζούζουρος από το οποίο εύκολα οδηγήμαστε στο Τσουτσούρος. Από τις λέξεις, λοιπόν, αυτές είτε έτσι, είτε αλλιώς προήλθε η σημερινή ονομασία του κατά την άποψη των κατοίκων του χωριού.

Περιμετρικά του χωριού θα δείτε αρκετά φαράγγια, μικρά και μεγάλα. Αυτό το οποίο θα περιγράψω που είναι και το κυριότερο, είναι το φαράγγι πριν το χωριό όπου στην έξοδο του βρίσκεται και το ιστορικό σπήλαιο. Η περιοχή έχει αρκετά ρήγματα, με τον ασβεστόλιθο να κυριαρχεί. Πάνω από το παραθαλάσσιο χωριό βρίσκεται το μικρό σε υψόμετρο βουνό (629μ.) ονόματι «Χούσακας». Στο Χούσακα υπάρχουν μεγάλες σε έκταση ορεινές κοιλάδες όπου είναι και οι τροφοδότες νερού των φαραγγιών του, που κοιτάζουν προς το Λιβικό πέλαγος.

Η προσέγγιση του φαραγγιού γίνεται από το δρόμο προς Κάτω Καστελλιανά. Μετά από περίπου 5 χλμ. Δεξιά σας όπως ανεβαίνετε υπάρχει χωματόδρομος μήκους περίπου 1,5χλμ που οδηγεί στη περιοχή Σερβογιάννη έναν μεγάλο απέραντο βοσκότοπο με χαρακτηριστικό στοιχείο τον συνήθως πολύ δυνατό αέρα. Από εκεί θα κινηθείτε με τα πόδια, νότια προς τη θάλασσα πάνω σε έναν χωματόδρομο και θα κατηφορίσετε αριστερά προς την κοίτη του φαραγγιού όταν περάσετε την περίφραξη. Μετά από περίπου 20-30 λεπτά θα συναντήσετε το πρώτο ραπέλ.

Εκεί θα ανακαλύψετε πόσο έντονα μπορούν να βιώσουν τα βιώματά σας κοντά στη φύση. Πρόκειται για ένα μικρό αλλά πολύ όμορφο φαράγγι που, από την αρχή, διαπιστώνετε ότι μέσα σας γίνεστε με τη Μάνα η ένα μέρος της!

Νιώθετε αμέσως τη μικρή ροή του φαραγγιού να αντηχεί ευεργετικά στα αυτιά αλλά και την ψυχή σας, ακούτε συνεχώς σε όλη τη διάρκεια της κατάβασής σας, ήχους διαφόρων πουλιών και περισσότερο αρπα-

Η τελευταία τραβέρα πριν το μεγάλο και στενό καταρράκτη.

Η γνωστή Γαλλίδα canyoner Barbie Kazall μαζί μας σε προγραμματισμένη κατάβαση στο φαράγγι.

κτικών που προβαίνουν σε προκλητικές πτήσεις δεξιτεχνίας και χαίρεστε την ασύλληπτη ομορφιά των άγριων λουλουδιών και δέντρων! Μην ξεχνάτε πως περίπου το 70% των αρπακτικών πτηνών της χώρας μας κατοικεί στην Κρήτη.

Η διαδρομή μπορεί να μην είναι πολύωρη αλλά σας αποζημιώνει πλήρως καθώς διαθέτει πολλές εναλλαγές με καταπληκτική θέα σε όλο το εύρος του φαραγγιού και ευχάριστες εκπλήξεις καθώς στο τέλος του έχει μια εξαιρετικά όμορφη και μεγάλη κατάβαση 32μέτρων με τα τοιχώματα να στενεύουν και να αποκτούν περισσότερο χρώμα!

Βγαίνοντας από το φαράγγι, αριστερά σας βρίσκεται και το αρχαίο σπήλαιο.

Ο Τσούτσουρος έχει υψομετρική διαφορά 280μ. ενώ ξεκινάει από τα 310μ και καταλήγει στα 30μ. Έχει 13 καταβάσεις με τη μεγαλύτερη στα 32μ. με μήκος περίπου 1,5 χλμ και ο χρόνος που απαιτείται για μία ομάδα τεσσάρων ατόμων μέσου επιπέδου είναι περίπου 2 ώρες. Ιδανική περίοδος είναι από τον Ιανουάριο μέχρι και το Μάρτιο. Αυτή την περίοδο το φαράγγι θα κατεβάζει και λίγο νερό. Όλους τους άλλους μήνες, απλά ξεκινήστε πολύ πρωί και πάρτε μαζί σας άφθονο νερό. Στην κατάβαση με νερό φορέστε νεοπρέν 3mm. Για αυτή τη διαδρομή είναι αρκετό.

Αυτό το φαράγγι το ασφάλισα το Φεβρουάριο του 2004 με τους μαθητές της 1ης προγραμματισμένης σχολής canyoning της Κρήτης. Από τότε κινούνται αρκετές ομάδες και είναι ιδανικό για σχολές και εκμάθηση τεχνικών.

Το μεγάλο και στενό καταρράκτη 32μ. λίγο πριν το τέλος του φαραγγιού.

Θεμιστοκλέους 44 Αθήνα τκ. 10678
Οδύσσεια στοκ: Α.Μεταξα 4 Αθήνα
Τηλ. 2103844650 φακ. 2103848293
email: skirdis@otenet.gr

